

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست عمومی ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه و تقریر و بیان

تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۱۰/ ربیع الثانی/ ۱۴۴۷ هـ، ق موافق ۱۱/ میزان/ ۱۴۰۴ هـ، ش

اهمیت و ضرورت نگهداری جنگل ها، واجتناب جدی از قطع کردن آن ها

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين ، والصلاة والسلام على سيد الأنبياء والمرسلين ، وعلى آله وصحبه أجمعين ، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، أما بعد : قال الله سبحانه وتعالى: (فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ * أَنَا صَبَّبْنَا الْمَاءَ صَبًّا * ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا * فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا * وَعَبْنَا وَقَضْبًا * وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا * وَحَدَائِقَ غُلْبًا * وَفَاكِهَةً وَأَبًّا * مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنعَامِكُمْ) عبس: (۳۲)

حضر گرامی و شنوندگان محترم!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

الله جل جلاله بر ما انسان ها و مخصوصاً بر مسلمانان نعمت های بی شمار ارزانی داشته است؛ برخی از آن ها نعمت های ظاهری اند و برخی باطنی. پس بر ما لازم است که شکر نعمت های خداوند تعالی را به جا آوریم و خود را به شدت از هرگونه ناشکری حفظ کنیم.

خداوند تعالی فرموده است: (وَإِنْ تَعْدُوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ) ابراهیم: (۳۴)

ترجمه: و اگر نعمت الله را بشمارید نمی توانید آنرا به شمار در آورید. واقعاً انسان ظالم و نا شکر است. خداوند تعالی آسمان ها و زمین را برای نیاز و منفعت انسان ها آفریده است و از آسمان باران نازل می کند و به وسیله آن باران برای منفعت ما بر روی زمین جنگل ها، گیاهان سبز و دانه های غله را رویانیده است. همچنان روز و شب را برای ما آفریده است تا در روز کار و کسب کنیم و در شب آسایش و استراحت نماییم. همچنین خشکه و دریا، خورشید و ماه را برای ما مسخر ساخته است تا عبادت خداوند تعالی را به جا آوریم، نیکی کنیم و خود را از بدی ها دور نگه داریم. از جمله نعمت های بزرگ خداوند جل جلاله جنگل ها هستند که برای منفعت و فواید گوناگون ما آن ها را سرسبز گردانیده است.

الف: اهمیت و ضرورت حفظ جنگل ها و درختان در شریعت:

خداوند تعالی در قرآن کریم بارها از درختان، جنگل ها و باغ ها یاد کرده است که این دلالت بر اهمیت آن ها می کند و آن ها را

نشانه خیر و روزی دانسته است. الله تعالی فرموده است: (فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ * أَنَا صَبَّبْنَا الْمَاءَ صَبًّا * ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ

شَقًّا * فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا * وَعَبْنَا وَقَضْبًا * وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا * وَحَدَائِقَ غُلْبًا * وَفَاكِهَةً وَأَبًّا * مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنعَامِكُمْ) عبس: (۳۲)

ترجمه: پس باید انسان به غذای خود بنگرد؛ که ما آب را به فروانی فرو ریختیم، باز زمین را به خوبی شگافتیم، پس در زمین دانه هارا رویانیدیم، (درخت های انگور و سبزیجات را) و درخت های زیتون و خرما را و باغهای پر درخت را و میوه های و علف زار هارا، این همه را آفریدیم برای نفع شما و حیوانات شما.

و در جای دیگری خداوند تعالی فرموده است: (أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ * أَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ) الواقعة: (۷۲)

ترجمه: آیا آتشی را که می افروزید که دیده اید، آیا شما درختان را آفریده اید یا ما آفریننده ایم.

و پیش از این آیه فرموده است: (أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ * أَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ) الواقعة: (۶۳-۶۴)

ترجمه: آیا آنچه را کشت میکنید دیده اید، آیا شما آنرا می رویانید و یا ما می رویانیم.

و در آیه ای دیگر خداوند تعالی از درختان و جنگل ها یاد کرده و فرموده است: {أَمِنْ خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَبَائِقَ ذَاتِ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا} إِلَهُ مَعَ اللَّهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ { النمل: (۶۰)

ترجمه: آیا کیست که آسمانها و زمین را آفریده است و از آسمان آبی برایتان فرود آورده است پس به وسیله آن باغ های زیبا رویانیدیم در حالیکه شما نمی توانستید درختانش را برویانید آیا معبودی با الله است؟ نه بلکه در حقیقت آنها گروه کج رو هستند.

امام فخرالدین رازی در تفسیر این آیه می نویسد: خداوند تعالی بیان می کند که آسمان ها و زمین را تنها من آفریده ام و آسمان را جایگاه آب گردانیدم و زمین را برای رویانیدن آفریدم، و نعمت بزرگ را ذکر کرده است که همان باغ های زیبا، شاداب و تازه هستند. (تفسیر الرازی: دار إحياء التراث، ص: ۳۴۶۸)

و در آیه مبارکه دیگری آمده است: {الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ} یس: (۸۰)

ترجمه: خداوند همان ذاتی است که برای شما از درختان سبز آتش پدید آورد پس شما از آن درخت آتش می افروزید.

و در آیه مبارکه دیگری آمده است: {وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرِّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ} الانعام: (۱۴۱)

ترجمه: والله اوست که باغهایی آفرید که برخی درختان آن برداشته شده بر پایه ها است و برخی هم غیر برداشته شده بر پایه ها است و درخت خرما و کشت زار با طعم های گوناگون و زیتون و انار در شکل مشابه به یک دیگر و در مزه و لذت مشابهت ندارند.

و در آیه مبارکه دیگری آمده است: {الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَى} طه: (۵۳-۵۴)

ترجمه: پروردگاریکه زمین را برای شما فرشی مانند گهواره ساخت و در آن برای شما راه ها مهیا کرد و از آسمان آبی فرود آورد، پس به وسیله آن انواع مختلف از نباتات را جفت جفت بیرون آوردیم، بخورید و چهارپایان تان را بچرانید، یقیناً در این امر برای صاحبان خرد نشانه های است.

و در آیه مبارکه دیگری آمده است: {وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ رِزْقًا لِلْعِبَادِ} ق: (۹-۱۱)

ترجمه: و از آسمان آب پر برکت را فرود آوردیم و به وسیله آن باغها و دانه های درو شدنی رویانیدیم و در ختان بلند خرما را که آن میوه ای با هم پیوسته دارد برای روزی بندگان.

این ها و آیات دیگرهمگی بر اهمیت و ضرورت جنگل ها دلالت دارند. بنابراین برما لازم است که از جنگل ها به شدت محافظت کنیم؛ زیرا جنگل ها سرمایه ملی هستند که خداوند تعالی با آن ها کوه ها را پوشانیده است و ما باید به شدت از بریدن جنگل ها خودداری کنیم.

در شریعت اسلامی به کاشتن و غرس درختان دستور داده شده است و این بر اهمیت و ضرورت ایجاد، آباد کردن و حفظ جنگل ها دلالت دارد.

در حدیث شریف آمده است: «عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : (إِنْ قَامَتْ عَلَى أَحَدِكُمُ الْقِيَامَةُ ، وَفِي يَدِهِ فَسِيلَةٌ فَلْيَغْرِسْهَا)» مسند أحمد (۱۸۳/۳)

ترجمه: اگر روز قیامت برای یکی از شما فرا رسید و در دست او نهالی از خرما بود، پس باید آن را غرس کند و فرصت را از دست ندهد.

و در حدیث شریف دیگری پیامبر علیه السلام فرموده است: کسی که درختی را غرس کند، این کار برای او صدقه خواهد بود: (عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- « مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَانَ مَا أَكَلَ مِنْهُ لَهُ صَدَقَةٌ ») صحیح مسلم (۲۷/۵)

ترجمه: از حضرت جابر بن عبدالله رضی الله عنه روایت است که گفت: رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمود: هیچ مسلمانی نیست که نهالی بنشانند مگر اینکه هر چه از آن خورده شود، برای او صدقه خواهد بود. و در حدیث شریف دیگری آمده است: (مَنْ نَصَبَ شَجَرَةً فَصَبَرَ عَلَى حِفْظِهَا وَالْقِيَامِ عَلَيْهَا حَتَّى تَثْمَرَ كَانَ لَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ يُصَابُ مِنْ ثَمَرَتِهَا صَدَقَةٌ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ) مسند أحمد مخرجا (۱۲۹/۲۷)

ترجمه: هر کس درختی بنشاند و در نگهداری و رسیدگی به آن شکیبایی ورزد تا میوه دهد، هر چیزی که از میوه آن استفاده شود، نزد خداوند عزوجل برای او صدقه خواهد بود.

پس بر ما لازم است که قدر این نعمت خداوند تعالی را بدانیم و از بریدن آن خود را شدیداً حفظ کنیم؛ زیرا جنگل‌ها با قطع و نابودی از بین می‌روند و این کار مخالف دستور شریعت اسلامی است.

ب: فواید جنگل‌ها و ضرورت حفظ آن‌ها:

جنگل‌هایی که خداوند تعالی بدون دخالت انسان سبز گردانیده و هزاران سال است که سطح زمین را پوشانیده‌اند، بسیار فواید و منافع دارند که برخی از آن‌ها چنین‌اند:

۱-: از نظر علم نباتات، جنگل‌ها موجودات زنده‌اند زیرا رشد می‌کنند و به روزی نیاز دارند. جنگل‌ها هوا را تصفیه می‌کنند، گازهای زیانبار و مضر- (نایتروژن اکساید، آمونیا، سلفر دی‌اکساید) را جذب می‌نمایند و از طریق پوست و برگ‌های خود آن‌ها را فیلتر و تصفیه می‌کنند و سپس در صبح اکسیژن مفید را برای زندگی مردم تولید و منتشر می‌نمایند که انسان‌ها، حیوانات، پرندگان و حشرات زمینی از آن بهره‌مند می‌شوند.

در هر جایی که جنگل‌ها وجود داشته باشند، در همان‌جا انسان‌ها، حیوانات، حشرات و پرندگان به طور رایگان و خدادادی اکسیژن مفید تنفس می‌کنند و این برای سلامتی آنان بسیار سودمند است.

بر اساس علم تجربی معاصر ثابت شده است که بیماران عمل‌شده یا بیماران قلبی اگر در بیمارستان‌ها در اتاق‌هایی بستری شوند که منظره سبز یا رو به درختان و کشتزارهای سبز باشد، این کار در بهبودی سلامتی آنان کمک می‌کند و نسبت به دیگر بیماران سریع‌تر شفا می‌یابند. اگر ما جنگل‌ها را از بین ببریم، از این نعمت خداوند تعالی محروم خواهیم شد و ممکن است به بیماری‌های گوناگون دچار شویم. پس قطع جنگل‌ها در حقیقت بستن یا کم کردن سطح اکسیژن ضروری بر انسان‌هاست و این زیان بزرگی است، و در دین مقدس اسلام، آسیب رساندن عمدی به خود و دیگران گناه محسوب می‌شود.

در یک حدیث شریف آمده است: (لا ضرر ولا ضرار) السنن الکبری (۱۵۷/۶) ترجمه: نه ضرر کردن به ابتداء جایز است و نه انتقام از ضرر جایز است.

۲-: بر اساس آمار، حدود ۳۱٪ سی و یک فیصد از سطح زمین با جنگل‌ها پوشیده شده است، که در این جنگل‌ها زنده جان‌ها و حیوانات زیادی زندگی می‌کنند. و محل زندگی و پناهگاه انسان‌ها، حیوانات، حشرات و پرندگان است و برای مردم و سایر حیوانات فواید بهداشتی و روانی فراهم می‌آورد. لذا بر ما واجب است که در حفظ جنگل‌ها تلاش کنیم و از قطع آنها به شدت خودداری کنیم.

اگر ما از حفاظت جنگل‌ها کوتاهی و آنها را قطع کنیم، در حقیقت به سکونت‌گاه مردم و حیوانات تجاوز کرده و بر آنها ظلم کرده‌ایم، در حالی که خداوند ظالمان را دوست ندارد: (وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ) آل عمران: (۱۴۰) ترجمه: و خداوند ظالمان را دوست ندارد.

۳-: همچنین، جنگل‌ها خانه حیوانات وحشی، پرندگان و حشرات مختلف هستند و در سراسر جهان، حیوانات وحشی و موجودات زنده در جنگل‌ها زندگی می‌کنند. اگر به مردم اجازه داده شود که جنگل‌ها را قطع کنند، ما محل زندگی موجودات زنده را از بین برده‌ایم و حیوانات وحشی و پرندگان مجبور می‌شوند به سرزمین دیگری بروند. به همین دلیل، قطع جنگل‌ها باعث از بین رفتن بسیاری از حیوانات وحشی، پرندگان و سایر موجودات زنده می‌شود.

کشور ما در مناطق شرق و جنوب شرق دارای جنگل‌های گسترده و فراوان بود؛ در این جنگل‌ها انواع حیوانات وحشی و پرندگان زینتی زندگی می‌کردند، اما اکنون که مردم این جنگل‌ها را به صورت بی‌رحمانه قطع کرده‌اند، حیوانات وحشی و پرندگان کشور ما به مناطق دیگر رفته‌اند و نسل آنها از بین رفته است.

۴-: قطع جنگل‌ها اقلیم جهان را تغییر می‌دهد و باعث افزایش درجه حرارت می‌شود. جنگل‌ها مانند یخچال‌های زمین عمل می‌کنند و شدت گرما را کنترل می‌کنند. اگر جنگل‌ها قطع شوند، درجه حرارت افزایش می‌یابد و بر اقلیم تأثیر منفی می‌گذارد، که این ضرر واضح و فساد در زمین است. حال آنکه فساد کردن ناروا و حرام است. خداوند فرموده است: (كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعَثُّوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ) البقرة (۶۰)

ترجمه: از روزی الله تعالی بخورید و بیاشامید و در زمین فساد نکنید.

توضیح: فساد در زمین انواع مختلف دارد و قطع جنگل‌ها یکی از آنهاست.

علامه ابن عادل رحمه الله در تفسیر این آیه می‌نویسد: (ولا تسعوا في إفسادِ مصالح الغير ، فإنَّ ذلك في الحقيقة سعي منكم في إفسادِ مصالح أنفسكم) الباب في علوم الكتاب (۵۴۵/۱۰)

ترجمه: تلاش نکنید برای خراب کردن مصالح دیگران، زیرا در حقیقت این کار باعث خراب شدن مصالح خودتان می‌شود.

فساد در زمین از خصلت‌های منافقان است. از بین بردن نسل و محصول، کار شخص منافق است: (وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ) البقرة (۲۰۵)

ترجمه: و هرگاه بازگردد، در زمین تلاش می کند تا فساد کند و محصول و نسل را نابود سازد، در حالی که خداوند فساد را دوست ندارد.

توضیح: در این آیه منظور از فساد معنای عمومی آن است و هرنوع فساد را شامل میشود. الله تعالی از هر نوع فساد منع کرده است که قطع جنگلات هم شامل آن میشود.

امام قرطبی رحمه الله می گوید: فیه مسألة واحدة وهو أنه سبحانه نهى عن كل فساد قل أو كثر بعد صلاح قل أو كثر، فهو على العموم على الصحيح من الأقوال. تفسیر القرطبی (۲۲۶/۷)

ترجمه: در این آیه یک مسئله است و آن اینکه خداوند از هر گونه فساد، چه کم باشد و چه زیاد، نهی کرده است؛ بنابراین این آیه به طور کلی و بر اساس قول صحیح شامل همه فسادها می شود، از جمله قطع جنگل ها.

۵- قطع جنگل ها باعث خشکی زمین و وقوع سیلاب های خطرناک می شود که انسان ها، حیوانات و محصولات را نابود می کند. اگر جنگل ها وجود داشته باشند، آب باران توسط درختان و گیاهان جذب می شود و سپس به اندازه نیاز از ریشه درختان خارج می شود؛ این امر علاوه بر آبیاری جنگل ها و محصولات، نقش مهمی در جلوگیری از سیلاب دارد.

اگر جنگل ها قطع شوند، زمینه وقوع سیلاب های مخرب فراهم می شود و ما در تخریب مردم و اموال شریک خواهیم بود.

در برخی مواقع، کار مباح به دلیل نتایج بد، حرام می شود، مانند فروش سلاح به دشمن: (وَكُرِهَ بَيْعُ السَّلَاحِ مِنْ أَهْلِ الْفِتْنَةِ لِأَنَّهُ إِعَانَةٌ عَلَى الْمَعْصِيَةِ) البحر الرائق (۱۵۴/۵) ترجمه: فروش سلاح به فتنه گران مکروه است، زیرا باعث کمک به گناه می شود.

۶- جنگل ها از نظر شرعی متعلق به حکومت و امارت هستند و غصب و تصرف در آن ها ممنوع است. پس قطع جنگل ها بدون اجازه حاکم، نافرمانی و تخلف است. خداوند جل جلاله فرموده است: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ) النساء: (۵۹)

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده اید از الله و پیغمبر و از صاحبان امرتان طاعت کنید.

۷- قطع جنگل ها برای منافع شخصی جایز نیست، زیرا مصالح عمومی بر مصالح خصوصی مقدم است. قاعده فقهی است: «المصالح العامة مقدمة على المصالح الخاصة» الموافقات، للشاطبي (۷۴/۶) ترجمه: مصالح عمومی بر مصالح خصوصی تقدم دارند.

مصالح عمومی در عدم قطع جنگل ها نهفته است، زیرا منفعت آن به همه مردم می رسد و اگر کسی برای کسب سود شخصی جنگل ها را قطع کند، شرعاً جایز نیست.

- ۸-: جنگل‌ها برای تصفیه آب مفید هستند؛ وقتی باران می‌بارد، آب در ریشه درختان جذب می‌شود و تصفیه می‌شود و از طریق چشمه‌ها و چاه‌ها دوباره استخراج می‌گردد. اگر جنگل‌ها قطع شوند، منبع مهم تصفیه آب از بین می‌رود.
- ۹-: جنگل‌ها نقش مهمی در سرسبزی محیط و زیبایی کشور دارند و حفظ محیط زیست وظیفه ماست. اگر جنگل‌ها قطع شوند، کوه‌ها و دشت‌ها از درختان خالی می‌شوند و خاک در معرض بادهای آسیب‌رسان قرار می‌گیرد که به انسان‌ها، محصولات، حیوانات و سایر موجودات زنده ضرر می‌رساند و ضرر رساندن در شریعت اسلام ممنوع است.
- امام ابن نجیم رحمه الله می‌نویسد: (الضَّرَرُ يُزَالُ) الْأَشْبَاهُ وَالنَّظَائِرُ لَابْنِ نَجِيمٍ (ص: ۷۲) ترجمه: ضرر باید از بین برود.
- اگر کسی برای مصلحت خود جنگل‌ها را قطع کند، جایز نیست، زیرا قطع جنگل‌ها مفسد زیادی دارد. هنگامی که مصالح و مفسد در تعارض باشند، دفع مفسد مقدم است: (دَرَاءُ الْمَفَاسِدِ أَوْلَىٰ مِنْ جَلْبِ الْمَصَالِحِ. فَإِذَا تَعَارَضَتْ مَفْسَدَةٌ وَمَصْلَحَةٌ قُدِّمَ دَفْعُ الْمَفْسَدَةِ غَالِبًا) الْأَشْبَاهُ وَالنَّظَائِرُ لَابْنِ نَجِيمٍ (ص: ۹۰)
- ترجمه: دفع مفسد بر جلب مصالح مقدم است و در برخورد مفسده و مصلحت، دفع مفسده اولویت دارد.
- ۱۰-: در احادیث، از قطع درختانی که به مصالح مردم مرتبط هستند، نهی شده است: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُبْشٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- « مَنْ قَطَعَ سِدْرَةَ صَوَّبَ اللَّهُ رَأْسَهُ فِي النَّارِ » سنن أبي داود-ن (۵۳۰/۴)
- ترجمه: از حضرت عبدالله حبشی روایت شده که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: هر کس درختی کنار را که مردم و حیوانات از سایه آن بهره می‌برند قطع کند، الله تعالی سرش را سرنگون خواهد کرد در آتش جهنم.
- امام ابوداود در شرح این حدیث می‌گوید: اگر کسی درختی را که مسافران یا حیوانات زیر آن استراحت می‌کنند بدون فایده قطع کند، سر او در آتش جهنم قرار می‌گیرد.
- ملا علی القاری رحمه الله نیز می‌گوید: این حدیث خاص به درخت کنار نیست، بلکه هر درختی که مردم و حیوانات از آن بهره می‌برند شامل آن می‌شود. واضح است که جنگل‌ها برای ما و مردم فواید زیادی دارند و حق همه مردم به آن مربوط است، بنابراین قطع جنگل‌ها جایز نیست مگر با اجازه حاکم شرعی.

همچنین در حدیث دیگری آمده است: عَنْ ثَوْبَانَ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ قَتَلَ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا أَوْ أَخْرَقَ نَخْلًا أَوْ قَطَعَ شَجَرَةً مُثْمِرَةً أَوْ ذَبَحَ شَاةً لِإِهَابِهَا لَمْ يَرْجَعْ كَفَافًا (مسند أحمد (۵۲/۳۷))

ترجمه: هر کس طفل یا بزرگی را به قتل برساند، درخت خرما یا درخت میوه‌دار را بسوزاند یا قطع کند، یا گوسفند را برای پوستش ذبح کند، باز نمی‌گردد در حالیکه از گناه خالی باشد. بلکه بر می‌گردد در حالیکه گنه‌کار است. شرح المشكاة للطبی.

در روایت دیگری آمده است: وقتیکه ابوبکر صدیق رضی الله عنه یزید این ابوسفیان را بخاطر جهاد به شام فرستاد این چنین نصیحت برای او کرد: (ولا تحرقن نخلا ، ولا تعقرها ، ولا تقطع شجرة مطعمة) سنن سعید بن المنصور (ص: ۳۲۶)

ترجمه: درخت خرما یا کندوی عسل را نسوزانید و درخت میوه‌دار را قطع نکنید.

۱۱:- قطع جنگل‌ها مخالف اصل خلافت انسان در زمین است. خداوند انسان را برای آباد کردن زمین آفریده است، و قطع جنگل‌ها فساد در زمین است و با اصل خلافت در تضاد است: (هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا) هود: (۶۱)

ترجمه: که او شما را در آغاز خلقت از زمین آفرید و شما را آباد کنندگان زمین ساخت.

امام ماوردی رحمه الله می‌گوید: خداوند شما را امر کرده است زمین را آباد کنید، خانه بسازید و درخت بکارید: النکت والعیون - موافق للمطبوع (۴۷۹/۲)

از قطع یا سوزاندن جنگل‌ها باید اجتناب کرد و تلاش شود که بر اساس تعالیم اسلامی، جنگل‌ها ایجاد شوند و درختان و گیاهان کاشته شوند، زیرا غرس درختان و گیاهان دارای فواید دنیوی و اخروی است.

اقول قولي هذا ، استغفر الله لي ولكم و لساير المسلمين.